

Carin Peters
Utvecklare
040-675 34 98
Carin.Peters@skane.se

YTTRANDE

Datum 2018-09-11
Dnr 1802066

1 (9)

Näringsdepartementet
n.remissvar@regeringskansliet.se
pia.diring@regeringskansliet.se

Remiss angående EU-kommissionens förslag COM (2018) 372-375, 382, 390 och 471-473

Ert diarienummer: N2018-03829-RTS.

Region Skånes remissvar gäller följande förslag till förordningar:

- Gemensamma bestämmelser, COM (2018) 375
- Europeiska regionala utvecklingsfonden, COM (2018) 372
- Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg), COM (2018) 374
- Europeiska socialfonden+, COM (2018) 382

Övriga förslag till förordningar som ingår i remissen lämnas okommenterade.

Region Skåne påtalade tidigt **vikten av en öppen process** inför medlemsstaternas förhandlingar om EU:s budget och kommissionens sektorsspecifika förslag. Vi välkomnar därför Näringsdepartementets initiativ att sända förslagen på remiss liksom även att en särskild arbetsgrupp med regionala representanter har bildats som stöd till förhandlingarna.

Sammanfattningsvis anser Region Skåne

- Att det är positivt med **föreslagen tematisk inriktning för fonderna**, vilken stämmer väl överens med såväl Skånes regionala utvecklingsstrategi, Det Öppna Skåne, som de övergripande hållbarhetsutmaningarna som anges i Agenda 2030.

- Vi ser också ett behov av en **särskild tillväxt- och sysselsättningsstrategi för EU** som strategiskt ramverk för fondernas genomförande. Samtidigt som det också är väsentligt med en flexibilitet för regionerna att inrikta programmen på målsättningar och prioriteringar på det som anses mest angeläget utifrån regionala förutsättningar och behov.
- Att ambitionen om ett **gemensamt ramverk** för flertalet fonder är positivt. Vi beklagar dock att den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling inte inkluderas i förordningen om gemensamma bestämmelser.
- Att **förenkling** är en av de viktigaste åtgärderna för att åstadkomma ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av fonderna och vi välkomnar de förenklingsåtgärder som kommissionen föreslår.
- Att det är positivt med möjligheterna till **synergier** mellan olika politikområden, särskilt mellan sammanhållningspolitiken och Horisont Europa.
- Att det är positivt med **principen om partnerskap** vid utformningen och genomförande av fonder och program och vill i sammanhanget understryka att regionerna har en särskilt viktig roll i och med sitt regionala utvecklingsuppdrag.
- Att **Europeiskt territoriellt samarbete bör prioriteras** inom sammanhållningspolitiken och att budgetanslaget för Europeiskt territoriellt samarbete bör bibehållas på samma nivå som i den nuvarande budgetperioden.
- Att de **gränsöverskridande samarbetsformerna i mer avgränsade geografier bibehålls**. Region Skåne värnar särskilt programmen ÖKS och South Baltic.
- Att kommissionens förslag att **ESF+ ska ta sitt avstamp i principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter** är positivt. Vi vill dock understryka vikten av att ESF+ genomförs enligt delad förvaltning och så långt som möjligt samordnas med Europeiska regionala utvecklingsfonden.

1. Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser

1.1 Allmänna synpunkter

Region Skåne välkomnar kommissionens ambition om ett gemensamt ramverk för flertalet fonder. Vi beklagar dock att den europeiska

jordbruksfonden för landsbygdsutveckling inte inkluderas i förordningen om gemensamma bestämmelser. Region Skåne arbetar med regionala utvecklingsfrågor i hela vår geografi.

Vi anser att det är positivt att detta regelverk och de fondspecifika förordningarna tar avstamp i hållbar utveckling och Agenda 2030. Principen om partnerskap, som bygger på flernivåstyre och delaktighet från såväl den lokala och regionala politiska nivån som civilsamhället och arbetsmarknadens parter, föreslås fortsatt vara en väsentlig del av genomförandet av fonderna, vilket vi välkomnar. Programmen genomförs i stor utsträckning på den lokala och regionala nivån. För att få ett effektivt genomförande, är det viktigt att den lokala och regionala nivån involveras i utformning och prioritering av insatser.

Region Skåne välkomnar de förenklingsåtgärder som kommissionen föreslår, särskilt avseende följande föreslagna bestämmelser;

- Ett proportionerligt förvaltnings- och kontrollsystem, där medlemsstater med god förvaltningskapacitet och lägre risk för felaktig hantering av EU-medel också ska kunna förlita sig på nationella system i högre utsträckning.
- En ökad flexibilitet att göra ändringar i programmen utifrån förändrade omvärldsfaktorer liksom en möjlighet att föra över medel mellan fonderna inom ramen för delad förvaltning.
- Förenklade förfaranden för att överföra medel mellan prioriteringar i program
- Möjligheten att ersätta kostnader genom att använda antingen faktiska redovisade kostnader, klumpsummor eller schabloner.
- Region Skåne välkomnar särskilt ett förenklat tillvägagångssätt och förtydliganden om det praktiska genomförandet när det gäller lokalt ledd utveckling.

1.2 Synpunkter på artikelnivå

Artikel 4 - Politiska mål

Region Skåne välkomnar de fem föreslagna politiska målen för Eruf, ESF+, och Sammanhållningsfonden.

Artikel 6 - Partnerskap och flernivåstyre

Region Skåne välkomnar att varje medlemsstat föreslås bilda ett partnerskap bl.a. med behöriga regionala och lokala myndigheter och att dessa enligt principen om flernivåstyre ska delta i utarbetandet av partnerskapsöverenskommelserna mellan medlemsstaten och kommissionen liksom i utformningen och genomförandet av programmen. Detta är viktigt för programmens förankring och genomslag lokalt och regionalt.

I Sverige har vi en ordning där landstingen/regionerna innehar det regionala utvecklingsansvaret och benämningen regioner bör därmed adderas under 1a

”kommuner och andra myndigheter”.

Artikel 22 - Integrerad territoriell utveckling

I artikel 22 uppges att en integrerad territoriell utveckling ska stödjas genom strategier för territoriell utveckling i form av a) integrerade territoriella investeringar (ITI), b) lokalt ledd utveckling (LLU) eller c) något annat territoriellt verktyg. Region Skåne vill i sammanhanget framhålla att de regionala utvecklingsstrategier (RUS) som regionerna tar fram bör kunna ligga till grund för den typen av territoriella investeringar. Regionala flerfondsprogram skulle på ett effektivt sätt möjliggöra samordning av viktiga insatser regionalt, som exempelvis initiativ för bättre kompetensförsörjning.

Artikel 18 - Godkännande av program

Av artikel 18 framgår att kommissionen ska framföra sina synpunkter inom tre månader efter det att medlemsstaten har lämnat in programmet och att medlemsstaten sedan ska se över programmet med beaktande av kommissionens synpunkter. Då av allt att döma regionalt utvecklingsansvariga kommer att ansvara för utformningen av de regionala programmen, är det angeläget att de också tillåts delta i dialogen med kommissionen om innehållet i programmen. För att skapa en effektiv programmeringsprocess är det önskvärt med en större transparens än vilket var fallet under den föregående programmeringsperioden. Region Skåne föreslår därför ett tillägg i artikel 18.3 där det framgår att de som ansvarar för utformningen av programmen deltar i dialogen med kommissionen om programmen.

Artikel 48 - Bidragsformer

Region Skåne välkomnar de initiativ till förenklat redovisningsförfarande som kommissionen föreslår inklusive möjligheten att ersätta kostnader genom att använda faktiska redovisade kostnader, klumpsummor, schabloner eller en kombination av dessa.

2. Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden (COM(2018) 372 final)

2.1 Allmänna synpunkter

Region Skåne välkomnar det faktum att samtliga regioner även fortsättningsvis föreslås omfattas av Europeiska regionala utvecklingsfonden. Regionala utvecklingsfonden bidrar på ett positivt sätt till möjligheten till tillväxt och utveckling i alla Sveriges regioner. Vi vill understryka vikten av en särskild tillväxt- och sysselsättningsstrategi för EU, mot vilken medlemsstaterna och regionerna kan mäta sig. En gemensam strategi adderar också ett europeiskt mervärde till de insatser som finansieras via regionala utvecklingsfonden, då samtliga regioner jobbar mot samma mål.

Vi betonar vikten av att kommissionens ambition att förenkla fondernas genomförande får reellt genomslag vid genomförandet av Eruf, särskilt vad gäller ett förenklat ansöknings- och redovisningsförfarande som underlättar för projektägarna.

2.2 Synpunkter på artikelnivå

Artikel 2 Särskilda mål för Eruf och Sammanhållningsfonden

Region Skåne välkomnar förslaget om särskilda mål för Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden.

Artikel 3 Tematisk koncentration

Region Skåne stödjer kommissionens förslag om tematisk koncentration, där Sverige föreslås lägga 85 % av resurserna på målet "Ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling" och målet "Ett grönare och mer koldioxidsnålt Europa.

Det är dock väsentligt att det finns en flexibilitet för regionerna att inrikta programmen på målsättningar och prioriteringar som anses mest angelägna utifrån regionala förutsättningar och behov.

Artikel 9 Hållbar stadsutveckling

Mot bakgrund av den ökande urbaniseringen är vikten av att stödja och säkerställa en hållbar utveckling i städerna viktigare än någonsin. Ett fortsatt fokus på stadsutveckling är därför välkommet.

3. Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och instrumentet för externa åtgärder (COM(2018) 374 final)

3.1 Allmänna synpunkter

Region Skåne är av uppfattningen att Interreg bör prioriteras inom sammanhållningspolitiken. Gränsöverskridande samarbete där regioner kommer samman för att hantera gemensamma problem eller utveckla en gemensam potential är ett av de områden inom EU-samarbetet som har det största europeiska mervärdet.

3.2 Synpunkter på artikelnivå

Artikel 3 Komponenter inom målet Europeiskt territoriellt samarbete

Region Skåne noterar kommissionens förslag till förändringar vad gäller typer av samarbeten och program inom målet Europeiskt territoriellt samarbete och vill särskilt framhålla synpunkter vad gäller de gränsöverskridande programmen.

3.1 Kommissionen föreslår att de nuvarande gränsöverskridande samarbetsformerna ska begränsas till att enbart omfatta regioner med

landgräns till varandra. Detta innebär i praktiken att de för Region Skåne viktiga programmen ÖKS och South Baltic upphör i sin nuvarande form. Region Skåne ställer sig kritiska till detta. De nuvarande gränsöverskridande programmen har skapat goda möjligheter för bilaterala projekt i mindre skala för aktörer på lokal nivå. Denna typ av projekt bidrar tydligt till visionen om ett EU nära medborgarna och är därmed en samsarbetsform som engagerar, skapar trovärdighet och bygger på samsarbetsstrategier mellan funktionella arbetsmarknadsregioner. De programgeografier som finns i den nuvarande budgetperioden har växt fram under lång tid och är väl inarbetade. Större justeringar av geografien bör därför undvikas. För att värna dessa samsarbeten vill Region Skåne att regeringen verkar för att den nuvarande 150 kilometersgränsen över vatten för gränsöverskridande samsarbete bibehålls.

3.5 Region Skåne är positiva till kommissionens förslag att stärka interregionalt samsarbete för innovation och det föreslagna instrumentet som ska syfta till att hjälpa dem som deltar i strategier för smart specialisering att samsarbeta inom hela EU. Ett tydligare fokus på smart specialisering i ett interregionalt sammanhang kan leda till en tydligare strategisk koppling mellan projekt, synergier med andra EU-program och bättre komplementaritet och samsarbete mellan regioner i hela Europa.

Artikel 9 Eruf-medel för Europeiskt territoriellt samsarbete

Region Skåne är av uppfattningen att Interreg bör prioriteras inom sammanhållningspolitiken. Gränsöverskridande samsarbete där regioner kommer samman för att hantera gemensamma problem eller utveckla en gemensam potential är ett av de områden i EU-samsarbetet som har det största europeiska mervärdet. Region Skåne menar därmed att budgetanslaget för Europeiskt territoriellt samsarbete bör bibehållas på samma nivå som i den nuvarande budgetperioden.

9.5 I artikel 9.4 framgår att varje medlemsstat får överföra högst 15% av sitt anslag för varje komponent 1, 2 och 3 från någon av dessa komponenter till en eller flera andra komponenter. Då programmen framför allt genomförs på den lokala och regionala nivån, föreslår Region Skåne följande tillägg i artikel 9.5:

”Med utgångspunkt i de belopp som meddelats i enlighet med punkt 3 ska varje medlemsstat, efter samråd med lokala och regionala myndigheter, informera kommissionen om och på vilket sätt den har utnyttjat den överföringsmöjlighet som föreskrivs i punkt 4 samt om den därav följande fördelning av dess andel mellan de Interregprogram i vilka medlemsstaten deltar”.

Artikel 14 - Särskilda mål för Interreg

Region Skåne ställer sig bakom förslag på särskilda mål för Interreg.

Artikel 15 - Tematisk koncentration

Region Skåne välkomnar kommissionens förslag till tematiskt koncentrerade program, där fokus ska läggas på högst tre av de politiska målen för fonderna. Vi stödjer också den tydliga referens som görs att Interregprogram, där det är relevant, ska stödja genomförandet av makroregionala strategier.

Artikel 19 - Ändring av Interregprogram

Region Skåne välkomnar särskilt de initiativ till ökad flexibilitet som kommissionen föreslår. Vi saknar dock en hänvisning till artikel 6 om partnerskap och flernivåstyre i förordningen om gemensamma bestämmelser och föreslår därför följande tillägg;

Förslag på tillägg i understruken text:

Artikel 19.1 ”Den medlemsstat som fungerar som värd för den förvaltande myndigheten får lämna in en motiverad begäran om ändring av ett Interregprogram tillsammans med det ändrade programmet, efter samråd med lokala och regionala myndigheter i enlighet med artikel 6 om partnerskap och flernivåstyre i de gemensamma bestämmelserna, med uppgift...”.

Artikel 19.5 ”Medlemsstaten får under programperioden överföra högst 5% av det ursprungliga anslaget för en prioritering, men motsvarande högst 3% av programbudgeten, till en annan prioritering inom samman Interregprogram, efter samråd med lokala och regionala myndigheter i enlighet med artikel 6 om partnerskap och flernivåstyre i de gemensamma bestämmelserna.

Artikel 45 Den förvaltande myndighetens uppgifter

Region Skåne vill i detta sammanhang understryka betydelsen av kontaktpunkter för programsekretariaten dels på nationell nivå för de transnationella programmen som omfattar hela Sverige dels på regional nivå för de mer geografiskt avgränsade programmen. Kontaktpunkter bidrar till att öka intresset för programmen bland potentiella stödmottagare. Med kontaktpunkter regionalt stärks också den regionala förankringen av programmen.

4. Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska socialfonden+ (ESF+)**4.1 Allmänna synpunkter**

Region Skåne välkomnar det faktum att samtliga regioner även fortsättningsvis föreslås omfattas av ESF+.

Vi välkomnar den tematiska inriktningen för ESF+ och ställer oss bakom de allmänna och särskilda mål som kommissionen föreslår för fondens olika delar, ESF+ inom ramen för delad förvaltning samt hälsodelen och delen för

sysselsättning och social innovation.

Vi välkomnar kommissionens förslag att ESF+ ska ta sitt avstamp i principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter och Agenda 2030. Kommissionen föreslår därutöver en tydligare koppling till den europeiska planeringstermnen. I detta sammanhang vill påtala vikten av att det även finns utrymme för regional anpassning av ESF+ inom ramen för delad förvaltning för att för att fonden på ett effektivt sätt ska möta de kompetensutmaningar som regionerna står inför.

Vi vill även understryka vikten av att ESF+ inom ramen för delad förvaltning så långt som möjligt samordnas med Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Vi vill betona behovet av transparens, dialog och samverkan mellan nationell och regional nivå vid framtagande av kommande program. Europeiska Socialfonden spelar en viktig roll för kompetensförsörjningen på lokal och regional nivå Sverige. Det regionala mandatet och ägarskapet är viktigt för att uppnå resultat och effekter på arbetsmarknadsområdet genom ESF+.

Vi välkomnar ett fortsatt fokus på att minska ungdomsarbetslösheten samt ett tydligare fokus på integration inom ESF+. Vi är positiva till att ESF+ fokus på integration kompletterar innehållet i Asyl- och migrationsfonden, vilket möjliggör synergier mellan fonderna.

Vi betonar vikten av att kommissionens ambition att förenkla fondernas genomförande får reellt genomslag vid genomförandet av ESF+, särskilt vad gäller ett förenklat ansöknings- och redovisningsförfarande som underlättar för projektägarna.

4.2 Synpunkter på artikelnivå

Artikel 4 Särskilda mål

Region Skåne ställer sig bakom de Särskilda mål som anges i Artikel 4. ESF+ ska stödja följande särskilda mål inom politikområdena sysselsättning, utbildning, social inkludering och hälsa och därmed också bidra till det politiska målet för "Ett mer socialt Europa – genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter" som anges i artikel [4] i [den kommande förordningen om gemensamma bestämmelser]

Artikel 7 Samstämmighet och inriktning på tematiska mål

Region Skåne välkomnar Europeiska ESFs föreslagna koppling till den sociala pelaren. För att säkerställa en flexibilitet att kunna anpassa åtgärder utifrån lokala och regionala förutsättningar och behov, föreslår vi dock följande tillägg i 7.1.

7.1 ”Medlemsstaterna ska inrikta ESF+-medlen inom ramen för delad förvaltning på de åtgärder som tar itu med de utmaningar som fastställs i deras nationella reformprogram, i den europeiska planeringsterminen samt i de relevanta landsspecifika rekommendationerna, med hänsyn till regionala särdrag, som antagits i enlighet med artiklarna 121.2 och 148.4 i EUF-fördraget samt ta hänsyn till de principer och rättigheter som fastställs i den europeiska pelaren för sociala rättigheter och därmed bidra till unionens mål enligt artikel 174 i EUF-fördraget att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen.

Artikel 8 Partnerskap

Region Skåne vill betona vikten av artikel 8 och vill samtidigt understryka vikten av delaktighet och inflytande från den lokala och regionala nivån, då det ofta är där som insatserna genomförs. Artikel 8 hänvisar till aktörer som representerar arbetsmarknadens parter och organisationer i det civila samhället när det gäller sysselsättning, utbildning och social inkludering, men saknar hänvisning till den lokala och regionala nivån. Regionerna har fått regeringens uppdrag att samordna kompetensförsörjningsarbetet i respektive län och då bör även ESF kopplas tydligare till det arbetet.

Artikel 13 Innovativa åtgärder

Region Skåne stödjer särskilt kommissionens förslag som innebär att medlemsstaten med ESF+ också ska uppmuntra aktiviteter för social innovation och sociala experiment.

Artikel 23 Operativa mål

Region Skåne ställer sig bakom de operativa målen som anges i Artikel 23.

Mätta Ivarsson
Ordförande